

MIASTO JAKO INWESTOR

INWESTYCJE MIEJSKIE W PIĘCIU
NAJWIĘKSZYCH MIEJSCOWOŚCIACH
POLSKI POD WZGLĘDEM LICZBY
LUDNOŚCI
LATA 2010 - 2014

Fundacja Warsaw Enterprise Institute
Warszawa, 2015

Spis treści

Synteza	3
1. Wprowadzenie – znaczenie inwestycji miejskich dla gospodarki	4
2. Warszawa	6
2.1. Warszawa – podstawowe informacje.....	6
2.2. Rozwój gospodarczy Warszawy w ostatnich latach	6
2.3. Inwestycje miejskie w Warszawie w latach 2010 – 2014	7
2.4. Podsumowanie.....	11
3. Kraków	12
3.1. Kraków – podstawowe informacje	12
3.2. Rozwój gospodarczy Krakowa w ostatnich latach	12
3.3. Inwestycje miejskie w Krakowie w latach 2010 – 2014	12
3.4. Podsumowanie	15
4. Łódź	16
4.1. Łódź – podstawowe informacje	16
4.2. Rozwój gospodarczy Łodzi w ostatnich latach	16
4.3. Inwestycje miejskie w Łodzi w latach 2010 – 2014	17
4.4. Podsumowanie.....	20
5. Wrocław	21
5.1. Wrocław – podstawowe informacje.....	21
5.2. Rozwój gospodarczy Wrocławia w ostatnich latach.....	21
5.3. Inwestycje miejskie we Wrocławiu w latach 2010 – 2014.....	21
5.4. Podsumowanie.....	24
6. Poznań	25
6.1. Poznań – podstawowe informacje	25
6.2. Rozwój gospodarczy Poznania w ostatnich latach	25
6.3. Inwestycje miejskie w Poznaniu w latach 2010 – 2014.....	25
6.4. Podsumowanie.....	28
7. Podsumowanie	29
8. Suplement	32

Synteza

Inwestycje miejskie, szczególnie te w najbardziej zaludnionych miejscowościach, z zasady dysponują największymi środkami. Mogą one stanowić potężny silnik gospodarki na poziomie lokalnym, a w rezultacie – połączonym wysiłkiem wielu regionów – również w skali całego państwa. Niezbędnym do spełnienia, najistotniejszym warunkiem, aby zakreślona wyżej możliwość stała się rzeczywistością jest prowadzenie przez władarzy miast szeroko zakrojonej, mądrej polityki. Wydaje się, że wymóg ten jest w Polsce spełniany. Największe miasta inwestują dobrze, a nawet więcej i lepiej niż rząd centralny, akcelerując tym samym wzrost gospodarczy państwa. Nie rozpraszają przy tym wydatków na setki zróżnicowanych celów – skupiają się na najistotniejszych zadaniach, przede wszystkim tych infrastrukturalnych, co pozwala na sprawną realizację najpilniejszych projektów.

Na przestrzeni ostatnich pięciu lat ośrodkiem największych zmian infrastrukturalnych oraz innych projektów inwestycyjnych była oczywiście Warszawa, w której skala tego rodzaju przedsięwzięć jest największa od kilkadziesiąt lat. Ma to bezpośrednie przełożenie na poziom i komfort życia w tym mieście, a zarazem na wskaźniki gospodarcze. Tym samym, stolica stała się zdecydowanym liderem pod względem rozmachu prowadzonych w ostatnim pięcioleciu inwestycji, czego najdonioślejszym przykładem jest budowa II linii metra. Pozostałe cztery z pięciu największych polskich miast (Kraków, Łódź, Wrocław, Poznań), również rozwijają się z roku na rok, choć w nieco skromniejszym wymiarze, co jest zrozumiałe choćby ze względu na liczbę ludności.

Poniższy raport składa się z trzech części. W pierwszej z nich omówione zostaną ogólne zagadnienia dotyczące inwestycji miejskich, szczególnie w kontekście znaczenia monocentrycznych aglomeracji. W drugiej szczegółowo przedstawione będą dane dot. inwestycji miejskich w pięciu największych miejscowościach w Polsce w ostatnim pięcioleciu, czyli w latach 2010 - 2014. Omówienie tych informacji będzie poprzedzone analizą podstawowych danych statystycznych i gospodarczych (źródłem będzie tu Bank Danych Lokalnych GUS¹) dot. tychże miast oraz ich dynamiki w ww. okresie. Raport zakończony jest zwięzłym podsumowaniem oraz tabelą zawierającą zestawienie danych dot. wielkości nakładów inwestycyjnych, które największe polskie miasta poniosły w latach 2010 – 2014.

---

¹ http://stat.gov.pl/bdl/app/strona.html?p_name=indeks

1. Wprowadzenie – znaczenie inwestycji miejskich dla gospodarki

Potencjał każdego państwa jest zsumowanym potencjałem wszystkich jego regionów, spotęgowanym przez sprawną administrację na poziomie centralnym, albo odwrotnie – osłabionym przez kiepski rząd. Z powyższego zdania można wyciągnąć następujący wniosek: kluczowym czynnikiem, z punktu widzenia wzrostu gospodarczego Polski i systematycznego zwiększania poziomu zamożności Polaków, jest ciągła modernizacja i poprawa standardów życia w regionach. Ta jest z kolei ściśle zależna od rozwoju miast, w szczególności tych dużych, jako że to one są potencjalnie najmocniejszym silnikiem gospodarki na poziomie lokalnym – OECD szacuje, że miasta, z większą niż 2 miliony liczbą mieszkańców, mogą korzystnie wpływać na ekonomię terenów w promieniu nawet 300 km od siebie². Dzieje się tak, bo z reguły produktywność pracowników w miastach jest wyższa niż na terenach wiejskich - żyje w nich więcej ludzi i jest szerszy dostęp zarówno do wysoko, jak i do nisko wykwalifikowanej kadry (z badań, na które powołuje się OECD wynika, że zwiększenie o 10 proc. liczby pracowników z wyższym wykształceniem, w danym mieście, powoduje wzrost produktywności pozostałych zatrudnionych o 3 - 4 proc.). Skoro większa jest produktywność to wyższe są i pensje (wg szacunków OECD podwojenie liczby ludności powoduje wzrost wynagrodzeń od 2 do 5 proc.).

„Miasta są miejscem skupienia nauki i biznesu oraz kreowania rozwoju gospodarczego. Są obszarami koncentracji firm, pracowników, wiedzy i umiejętności, co przyczynia się do większej produktywności i dynamiki wzrostu tych obszarów. Przy właściwie prowadzonej polityce regionalnej i przestrzennej mogą stać się motorami rozwoju nie tylko w skali lokalnej, ale także szerszej – regionalnej i krajowej, gdy generowane tam impulsy rozprzestrzeniają się na kolejne obszary.”

Projekt Krajowej Polityki Miejskiej, przedstawiony przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju w marcu 2014 roku³

Przedstawione powyżej dane, fakty i szacunki w sposób oczywisty można zsumować do stwierdzenia, że obszary miejskie, a w szczególności wielkomiejskie, powinny być szczególnym obiektem uwagi i analiz, ponieważ od ich kondycji w dużym stopniu zależy stan otaczających je terenów, a więc w konsekwencji i całej Polski – warto w nie zatem skutecznie i mądrze inwestować. Naturalnie, stwierdzenie to nie oznacza w żadnym wypadku, że w tereny wiejskie i miasteczka nie warto angażować uwagi, czasu i pieniędzy – oczywiście trzeba to robić, choć z pewnością cele do osiągnięcia, problemy, z którymi trzeba walczyć oraz skala oddziaływania będą inne.

² http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oced/urban-rural-and-regional-development/oced-regional-outlook-2014_9789264201415-en#page52

³ https://www.mir.gov.pl/media/4525/Krajowa_Polityka_Miejska_wersja_I_27032014.pdf

Jednym z możliwych inwestorów, są władze lokalne same w sobie, które dzięki z reguły większym środkom pozostającym w ich dyspozycji są w stanie realizować projekty, na które podmioty prywatne nie byłyby w stanie zdobyć się finansowo. Udział tychże podmiotów, choćby poprzez instytucje partnerstwa publiczno – prywatnego, w dużych procesach inwestycyjnych jest oczywiście jak najbardziej pożądany, jednak większe programy infrastrukturalne pozostają z zasady w gestii samorządu. Ze wspomnianą wyżej cechą władz lokalnych działających w charakterze inwestora, tj. dużymi zasobami finansowymi wiąże się również ogromna odpowiedzialność. Prezydenci miast i ich zaplecza dysponują pieniędzmi, które – czy to pośrednio, przez budżet państwa, czy bezpośrednio, z podatków lokalnych i innych wpływów – pochodzą z kieszeni obywateli. Ważne jest wobec tego, aby używać środków w sposób przemyślany i racjonalny - warto to podkreślać szczególnie w okresie, w którym Polska korzysta jeszcze z funduszy unijnych. Informacje o kolejnych nietrafnych inwestycjach przeprowadzanych wyłącznie z tego powodu, że uzyskało się łatwy dostęp do finansowania, a faktycznie nie wpływających w znaczącym stopniu ani na poziom życia mieszkańców ani na potencjał gospodarczy miejscowości⁴, systematycznie doprowadzają do zniekształcenia obrazu samorządu w Polsce, podczas gdy jest on chyba jednym z powszechniej komplementowanych elementów polskiego ustroju⁵ i to zarówno przez jego przedstawicieli, jak i osoby spoza niego.

W ciągu ostatnich lat warunki zamieszkania i poziom rozwoju infrastruktury w miastach uległy poprawie, zmniejszyły się dysproporcje między nimi w zakresie dostępu do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej⁶. Mimo tego, potrzeby inwestycyjne wciąż pozostają duże – wg PWC: jeśli w 12 największych miastach Polski do roku 2035 miałyby powstać infrastruktura miejska na poziomie rozwiniętych państw europejskich, w latach 2011 – 2035 trzeba byłoby zainwestować 1 130 miliardów złotych (w cenach stałych z roku 2011), z czego 2/3 stanowiłyby nakłady na infrastrukturę mieszkaniową⁷.

---

⁴ <http://gospodarka.dziennik.pl/news/artykuly/427601,bezsensowne-inwestycje-tak-gminy-wydaja-unijne-pieniadze.html> – jeden z wielu przykładów publikacji medialnych na ten temat.

⁵ Przykłady: <http://wvs.org.pl/samorzad-udal-sie-nam-najlepiej-w-europie/>, <http://wartowiedziec.org/index.php/start/wywiady/25858-samorzd-nam-si-uda-wywiad-z-sebastianem-burdzy>

⁶ Mowa jest o tym w artykule Wierńczyka pt. „Warunki życia ludności wybranych miast w aspekcie przemian infrastruktury technicznej i społecznej w latach 1992 – 2008”, będącym częścią pracy zbiorowej pod redakcją Piotra Kryczki i Joanny Bieleckiej – Prus, pt. „Przemiany miast polskich po 1989”. Tekst dostępny w Internecie, pod adresem: http://www.academia.edu/3322744/Miasta_Polski_1989-2009_20_lat_transformacji

⁷ <http://strategia2020.lublin.eu/wp-content/uploads/2014/08/Wyzwania-inwestycyjne-g-proc.C5-proc.82-proc.C3-proc.B3wnych-miast-Polski.-Perspektywa-2035.pdf>

2. Warszawa

2.1. Warszawa – podstawowe informacje

Warszawa jest stolicą Polski (od 1609 roku⁸) i największym – zarówno powierzchniowo (ponad 51 tys. hektarów⁹), jak i pod względem liczby ludności (ponad 1,7 mln¹⁰) – miastem naszego kraju. Administracyjnie podzielona jest na 18 dzielnic, zróżnicowanych zarówno pod kątem zabudowy, jak i gęstości zaludnienia (w dzielnicy Wilanów na jeden kilometr kwadratowy przypada 414 osób, z kolei na Ochocie aż 9 448 osób, przeciętnie średnie zaludnienie to 3 290 osób na kilometr kwadratowy¹¹). Miasto zniszczone podczas II wojny światowej, a następnie przez lata odbudowywane, jest dziś usługowym i biznesowym centrum Europy Środkowej¹².

PREZYDENCI WARSZAWY W III RP

Stanisław Wyganowski (styczeń 1990 – październik 1994)

Mieczysław Bareja (październik 1994 – listopad 1994)

Marcin Świącicki (listopad 1994 – marzec 1999)

Paweł Piskorski (marzec 1999 – styczeń 2002)

Wojciech Kozak (styczeń 2002 – listopad 2002)

Lech Kaczyński (listopad 2002 – grudzień 2005)

(W związku z wyborem Lecha Kaczyńskiego na prezydenta Polski w roku 2005, do grudnia 2006 obowiązki prezydenta Warszawy pełnili: najpierw Mirosław Kochalski, a następnie Kazimierz Marcinkiewicz)

Hanna Gronkiewicz-Waltz (od grudnia 2006 do tej pory)

2.2. Rozwój gospodarczy Warszawy w ostatnich latach

Nie ulega wątpliwości, że Warszawa w ostatnim czasie rozwinęła się w sposób bezprecedensowy, realizując cel, którego nie udało się osiągnąć Polsce jako całości – nasza stolica jest jednym z najbogatszych regionów w Europie (w 2011 roku wypracowała imponujący wskaźnik 196 proc. średniego unijnego PKB per capita¹³). Warto też zauważyć, że w 2012 roku PKB per capita wzrosło ze 116 tysięcy do 122 tysięcy złotych, a więc o około 5 proc. Od 2010 roku powstało w Warszawie prawie 40 tysięcy nowych podmiotów

⁸ <http://www.polskieradio.pl/39/156/Artykul/851116,Krolewska-przeprowadzka-zdecydowala-o-losach-Warszawy>

⁹ <http://stat.gov.pl/statystyka-regionalna/rankingi-statystyczne/miasta-najwieksze-pod-wzglem-powierzchni/>

¹⁰ <http://stat.gov.pl/statystyka-regionalna/rankingi-statystyczne/miasta-najwieksze-pod-wzglem-liczby-ludnosci/>

¹¹ <http://www.um.warszawa.pl/o-warszawie/kompendium-wiedzy/o-warszawie>

¹² <http://forsal.pl/artykuly>

[/629119,warszawa-biznesowa-stolica-calej-europy.html](http://forsal.pl/artykuly/629119,warszawa-biznesowa-stolica-calej-europy.html)

¹³ <http://wiadomosci.onet.pl/kraj/warszawa-wsrod-najbogatszych-regionow-europy/hpc34>

gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON. W latach 2010 – 2014, przeciętne wynagrodzenie brutto mieszkańców Warszawy, wzrosło z 4 964 złotych, do 5 385 złotych, w obu przypadkach znacznie przekraczając przeciętne wartości dla całego kraju. W tym czasie zwiększyła się też niestety liczba zarejestrowanych bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok – w 2010 stanowili oni 1,3 proc. ludności aktywnej zawodowo, w 2014 roku było to już 1,9 proc. Warto zauważyć, że wciąż jest to stosunkowo niewielki odsetek, jednak wzrost jest bezdyskusyjny. W omawianym czasie wzrosła również liczba mieszkań z 850 tysięcy w roku 2010 do ponad 899 tysięcy w roku 2014.

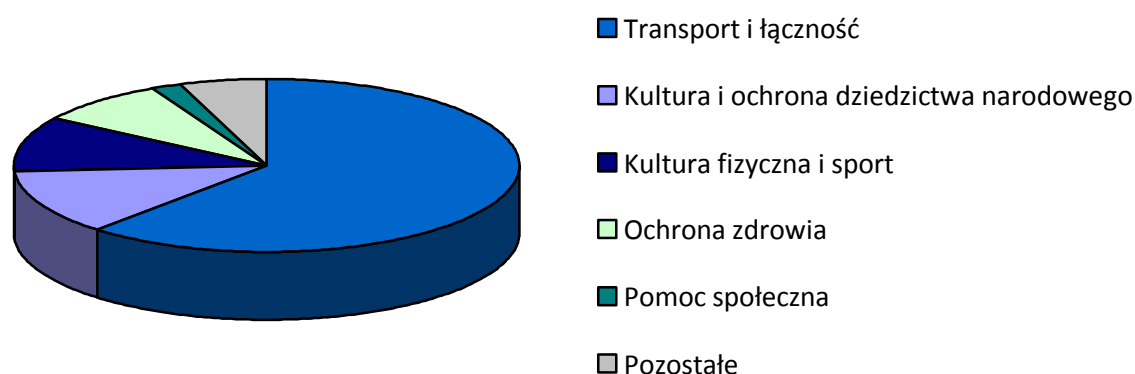
2.3. Inwestycje miejskie w Warszawie w latach 2010 – 2014

Rok 2010¹⁴

W roku 2010 Warszawa wydała na różnego rodzaju inwestycje 2 miliardy 592 miliony złotych, przy ogólnych wydatkach miejskich rzędu 12 miliardów 101 milionów złotych. Wydatki inwestycyjne stanowiły więc ok. 21 proc. wydatków miasta w 2010 roku. Powyższa kwota, ponad dwa i pół miliarda złotych, w części wynoszącej 1 miliard 978 milionów złotych przeznaczona była na realizację zadań inwestycyjnych ogólnomiejskich, podczas gdy 602 miliony złotych przeznaczono na realizację zadań inwestycyjnych przez dzielnice. 11 milionów złotych pochłonęły pozostałe wydatki majątkowe.

Pięć rodzajów zadań ogólnomiejskich, na które wydano najwięcej pieniędzy to kolejno: transport i łączność (1 miliard 222 miliony), kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (237 milionów), kultura fizyczna i sport (206 milionów), ochrona zdrowia (165 milionów) i pomoc społeczna (37 milionów).

WYKRES 1 - Rozkład ogólnomiejskich wydatków majątkowych na poszczególne kategorie w Warszawie w roku 2010.

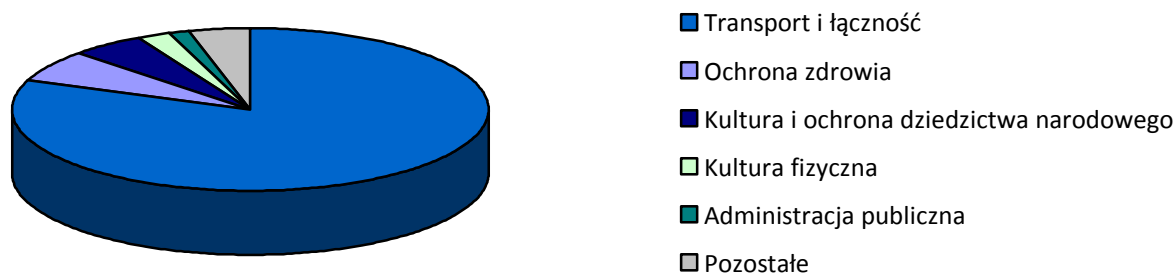
Pojedynczym najdroższym zadaniem inwestycyjnym, realizowanym w tym roku przez Warszawę, był etap budowy trasy Mostu Północnego, w tym: zadanie 1 – etap I: od węzła z ul. Pułkową do węzła z ul. Modlińskiej, zadanie 1 – etap II: od węzła z ul. Pułkową do węzła przesiadkowego „Młociny”. Wydatki na ten projekt sięgnęły 2010 w roku 501 milionów złotych.

¹⁴http://bip.warszawa.pl/dokumenty/informacje/pb/budzet/wykonanie/Kompendium_wykonanie_budzetu_z_2010x.pdf

Rok 2011¹⁵

W 2011 roku Warszawa wydała ogólnie 12 miliardów 269 milionów złotych, z czego inwestycje pochłonęły 2 miliardy 143 miliony złotych (17,5 proc. wydatków ogółem). W tej kwocie zawiera się 1 miliard 659 milionów złotych na realizację zadań inwestycyjnych ogólnomiejskich, 422 miliony złotych na realizację zadań inwestycyjnych realizowanych przez dzielnice oraz 62 miliony złotych innych wydatków. Jeśli chodzi o zadania, które pochłonęły najwięcej kosztów majątkowych to lista pięciu z nich kształtuje się następująco: transport i łączność (1 miliard 343 miliony złotych), ochrona zdrowia (106 milionów), kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (79 milionów), kultura fizyczna (41 milionów), administracja publiczna (21 milionów).

WYKRES 1 - Rozkład ogólnomiejskich wydatków majątkowych na poszczególne kategorie w Warszawie w roku 2011.

Największe pojedyncze zadanie inwestycyjne w roku 2011 to realizowany etap projektu i budowy II linii metra, w tym: odcinek centralny: od stacji „Rondo Daszyńskiego” do stacji „Dworzec Wileński”, odcinek zachodni: od szlaku za stacją „Rondo Daszyńskiego” do stacji „Połczyńska” wraz ze stacją techniczno – postojową „Mory” (prace przygotowawcze), odcinek wschodni północny: od szlaku za stacją „Dworzec Wileński” do stacji „Bródno” (prace przygotowawcze). Koszt tego zadania wyniósł 589 milionów złotych.

2012¹⁶

W 2012 roku, Warszawa wydała łącznie 12 miliardów 613 milionów złotych, z czego 17 proc., czyli 2 miliardy 177 milionów złotych pochłonęły wydatki majątkowe. Tradycyjnie, zdecydowaną większość tej kwoty stanowiły środki na realizację zadań inwestycyjnych ogólnomiejskich – 1 miliard 805 milionów złotych. Reszta to środki na realizację zadań inwestycyjnych przez dzielnice (312 milionów) oraz inne wydatki majątkowe (60 milionów).

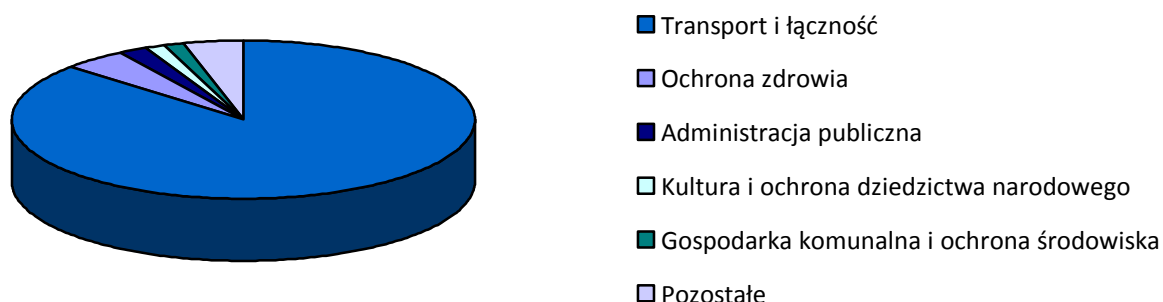
Ponownie, najwięcej pieniędzy przeznaczono na realizację zadań z zakresu transportu i łączności – był to 1 miliard 565 milionów złotych. W dalszej kolejności, pod względem kwot, wydawano środki na realizację zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony zdrowia (82 miliony), administracji publicznej (32 miliony), kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (27 milionów) oraz gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (24 miliony).

¹⁵ http://bip.warszawa.pl/NR/rdonlyres/9F7F3885-7845-4897-9DDC-192BCC134C29/856728/KOMPENDIUM_cz1.pdf

¹⁶ http://bip.warszawa.pl/NR/rdonlyres/9F7F3885-7845-4897-9DDC-192BCC134C29/921226/KOMPENDIUM_cz_1.pdf

WYKRES 2 - Rozkład ogólnomiejskich wydatków majątkowych na poszczególne kategorie w Warszawie w roku 2012.

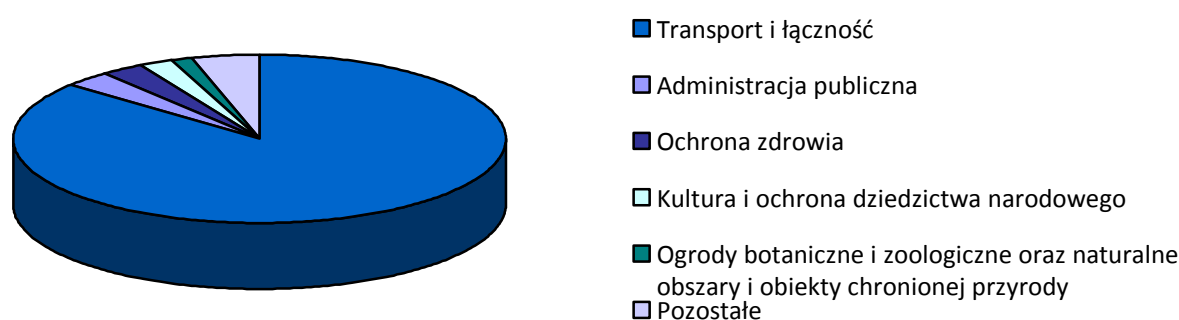
Największym pojedynczym wydatkiem inwestycyjnym poczynionym w 2012 roku przez Warszawę, był realizowany wówczas etap projektu i budowy II linii metra, w tym: odcinek centralny - od stacji „Rondo Daszyńskiego” do stacji „Dworzec Wileński”, odcinek zachodni - od szlaku za stacją „Rondo Daszyńskiego” do stacji „Połączyńska” wraz ze stacją techniczno – postojową „Mory” (prace przygotowawcze), odcinek wschodni północny - od szlaku za stacją „Dworzec Wileński” do stacji „Bródno” (prace przygotowawcze). Łączna wartość: 1 miliard 113 milionów złotych.

2013¹⁷

W 2013 roku, Warszawa wydała na inwestycje 1 miliard 891 milionów złotych, co stanowiło 15,6 proc. jej wszystkich wydatków, które to z kolei zamknęły się w kwocie 12 miliardów 148 milionów złotych. Z środków przeznaczonych na zakupy majątkowe 1 miliard 456 milionów złotych zostało wydanych na realizację zadań inwestycyjnych ogólnomiejskich, 363 miliony na realizację zadań inwestycyjnych przez dzielnice, a 72 miliony na pozostałe wydatki inwestycyjne.

Zgodnie z utrzymującą się regularnie tendencją, najwięcej wydano na transport i łączność – 1 miliard 255 milionów złotych. W dalszej kolejności pieniądze przeznaczano w tym roku na administrację publiczną (42 miliony złotych), ochronę zdrowia (41 milionów złotych), kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (32 miliony złotych) oraz ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody (23 miliony złotych).

WYKRES 3 - Rozkład ogólnomiejskich wydatków majątkowych na poszczególne kategorie w Warszawie w roku 2013

¹⁷ http://bip.warszawa.pl/dokumenty/informacje/PB/budzet/wykonanie/2013/kompendium_bez_pism.pdf

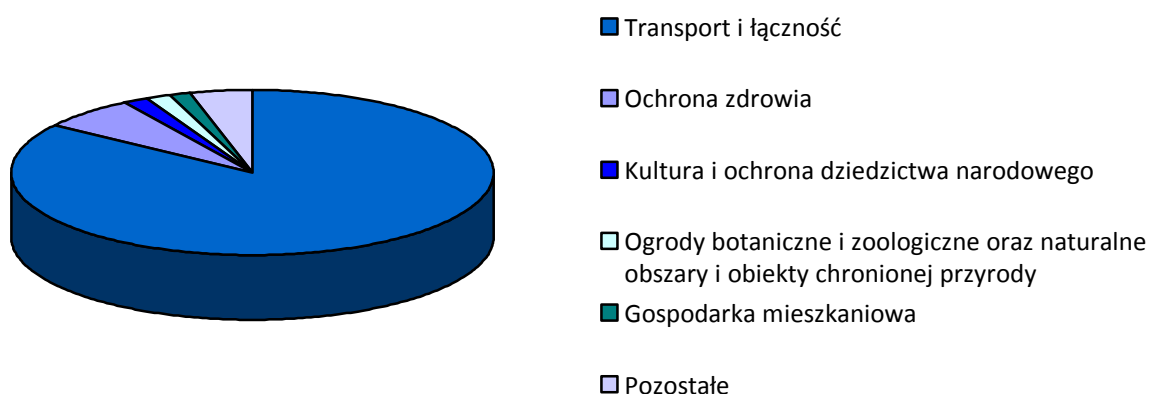
Ponownie największym pojedynczym wydatkiem inwestycyjnym był realizowany etap projektu i budowy II linii metra, w tym: odcinek centralny - od stacji „Rondo Daszyńskiego” do stacji „Dworzec Wileński”, odcinek zachodni – od szlaku za stacją „Rondo Daszyńskiego” do stacji „Połczyńska” wraz ze stacją techniczno – postojową „Mory” (prace przygotowawcze) oraz odcinek wschodni północny - od szlaku za stacją „Dworzec Wileński” do stacji „Bródno” (prace przygotowawcze). Razem pochłonęło to 999 milionów złotych.

2014¹⁸

W 2014 roku, Warszawa wydała łącznie 13 miliardów 452 miliony złotych, z czego 17,7 proc., czyli 2 miliardy 375 milionów złotych, stanowiły wydatki majątkowe. Z tej kwoty 1 miliard 944 miliony przeznaczono na realizację zadań inwestycyjnych ogólnomiejskich, 398 milionów wydano na realizację zadań inwestycyjnych przez dzielnice, a 33 miliony pochłonęły pozostałe wydatki majątkowe.

Ze wspomnianej kwoty 1 miliarda 944 milionów złotych wydanych na inwestycje ogólnomiejskie, 1 miliard 649 milionów przeznaczono na zadania z zakresu transportu i łączności, 121 milionów na ochronę zdrowia, 33 miliony na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego, 31 milionów na ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody.

WYKRES 4 - Rozkład ogólnomiejskich wydatków majątkowych na poszczególne kategorie w Warszawie w roku 2014

Największym pojedynczym wydatkiem inwestycyjnym w tym roku, była dla Warszawy realizowana w tym roku część projektu i budowy II linii metra, tj. odcinek centralny: od stacji „Rondo Daszyńskiego” do stacji „Dworzec Wileński”, odcinek zachodni: od szlaku za stacją Rondo Daszyńskiego do stacji „Księcia Janusza oraz odcinek wschodni północny: od szlaku za stacją „Dworzec Wileński” do stacji „Targówek 2” – łącznie pochłonęło to w tym roku 1 miliard 93 miliony złotych

¹⁸ http://www.bip.warszawa.pl/dokumenty/budzet/2015/KOMPENDIUM_cz_1.pdf

2.4. Podsumowanie

W omawianym okresie, tj. w latach 2010 – 2014, Warszawa wydała na inwestycje 11 miliardów 178 milionów złotych, a przeciętnie wydatki majątkowe stanowiły 17,8 proc. wydatków miasta ogółem. Żeby uświadomić sobie rozmiar tej kwoty wystarczy powiedzieć, że średni koszt budowy kilometra autostrady w Polsce wynosi ok. 9,6 milionów euro¹⁹. Przy kursie wymiany 1 euro = 4,22 zł, daje to sumę ponad 40,5 miliona złotych. Żeby uświadomić sobie rozmiar tej kwoty wystarczy powiedzieć, że za pieniądze, które w ciągu ostatniego pięciolecia przeznaczono na warszawskie inwestycje, można wybudować 275,9 kilometrów autostrady, co niemal odpowiada odcinkowi A1 z Gdańska do Strykowa (299 km)²⁰. Większość tych pieniędzy przeznaczono na inwestycje infrastrukturalne wspomagające transport – przede wszystkim budowę drugiej linii metra, która zresztą wyraźnie stanowiła największe wyzwanie inwestycyjne stojące przed miastem w ostatnich latach (w okresie 2010 – 2014 wydano na ten cel ponad 3 i pół miliarda złotych). W tym przedziale czasowym, Warszawa realizowała jednak również wiele innych projektów inwestycyjnych – w roku 2014 wyszczególniono ich ponad 250, z czego część, jak na przykład zakupy inwestycyjne dla niektórych szpitali, miała charakter jednorazowy, a część, jak choćby budowa Centrum Edukacji Leśnej, rozbudowa i modernizacja Szpitala Św. Rodziny czy zagospodarowywanie nadbrzeży Wisły stanowiła kolejny etap długoletnich programów.

---

¹⁹http://wyborcza.biz/biznes/1,101562,13362189,Koszt_budowy_autostrad_w_Polsce_to_europejska_srednia_.html

²⁰ <http://euro-dane.com.pl/wydarzenia-gospodarcze-767>

3. Kraków

3.1. Kraków – podstawowe informacje

Kraków jest drugim największym polskim miastem – zarówno pod względem powierzchni (ponad 32 tys. hektarów), jak i liczby ludności (761 tys. mieszkańców). Administracyjnie podzielony jest na 18 dzielnic, z których największa jest Nowa Huta (ok. 6,5 tys. hektarów), a najmniejsze są Bieńczyce (369 hektarów). Kraków znany jest z wielu cennych zabytków, z których najpowszechniej wspominanym jest z pewnością Zamek Królewski na Wawelu.

PREZYDENCI KRAKOWA W III RP

Jerzy Rościszewski (luty 1990 – maj 1990)

Jacek Woźniakowski (czerwiec 1990 – styczeń 1991)

Krzysztof Bachmiński (luty 1991 – wrzesień 1992)

Józef Lassota (październik 1992 – październik 1998)

Andrzej Gołaś (październik 1998 – listopad 2002)

Jacek Majchrowski (od listopada 2002 do tej pory)

3.2. Rozwój gospodarczy Krakowa w ostatnich latach

W latach, za które dane są powszechnie dostępne, czyli 2010 – 2012, PKB per capita w Krakowie wzrósł z 57 988 złotych, do 64 808 złotych, a zatem o około 11,8 proc. - nie da się ukryć, że jest to wynik imponujący. W okresie 2010 – 2014, przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło z poziomu 3 543 złotych, do 4 152 złotych. W latach tych liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON wzrosła o niemal 11 tysięcy, a liczba mieszkań wzrosła z 328 tysięcy, do 353,5 tysiąca. Podobnie jak w Warszawie, odsetek zarejestrowanych bezrobotnych, pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok, wzrósł z 1,3 proc. ludności aktywnej zawodowo do 2,1 proc.

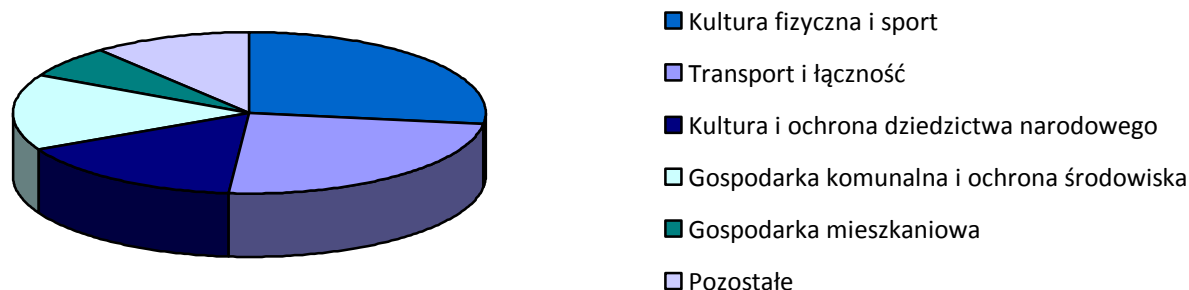
3.3. Inwestycje miejskie w Krakowie w latach 2010 – 2014

2010²¹

W 2010 roku, Kraków wydał ogółem 3 miliardy 512 milionów złotych, z czego 560 milionów, czyli ok. 16 proc., stanowiły wydatki majątkowe. Pięć rodzajów zadań, na które wydano najwięcej środków inwestycyjnych to: kultura fizyczna i sport (153 miliony), transport i łączność (134 miliony), kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (91 milionów), gospodarka komunalna i ochrona środowiska (85 milionów) oraz gospodarka mieszkaniowa (36 milionów).

²¹ <http://www.bip.krakow.pl/plik.php?zid=76721&wer=0&new=t&mode=shw>

WYKRES 5 - Rozkład wydatków majątkowych na poszczególne kategorie w Krakowie w roku 2010

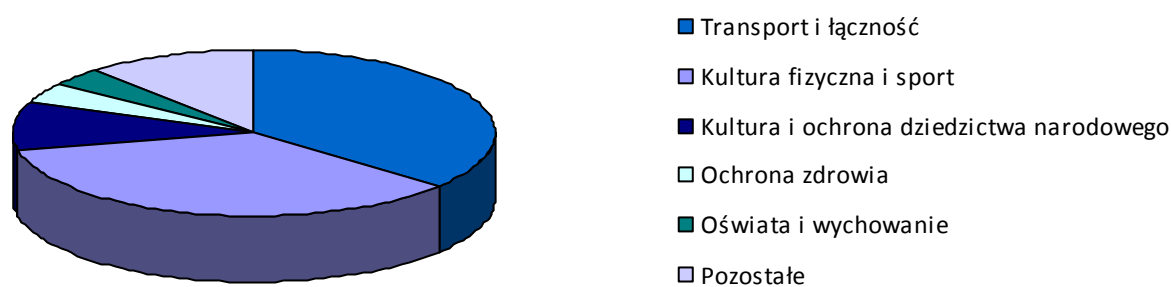

Największym pojedynczym wydatkiem inwestycyjnym Krakowa w 2010 roku, była realizacja etapu modernizacji stadionu Wisły Kraków: zakończono budowę trybuny wschodniej, rozpoczęto budowę wnętrza trybuny północnej, oraz zmodernizowano infrastrukturę wokół stadionu. Kosztowało to 78 milionów złotych.

2011²²

W 2011 roku, Kraków wydał 3 miliardy 319 milionów złotych, z czego 497 milionów (ok. 15 proc.) stanowiły wydatki majątkowe. Spośród nich, największą część stanowiły wydatki na projekty z zakresu transportu i łączności (179 milionów). W dalszej kolejności były to koszty zakupów majątkowych z zakresu kultury fizycznej i sportu (177 milionów), kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (47 milionów), ochrony zdrowia (19 milionów) oraz oświaty i wychowania (18 milionów).

WYKRES 6 - Rozkład wydatków majątkowych na poszczególne kategorie w Krakowie w roku 2011.

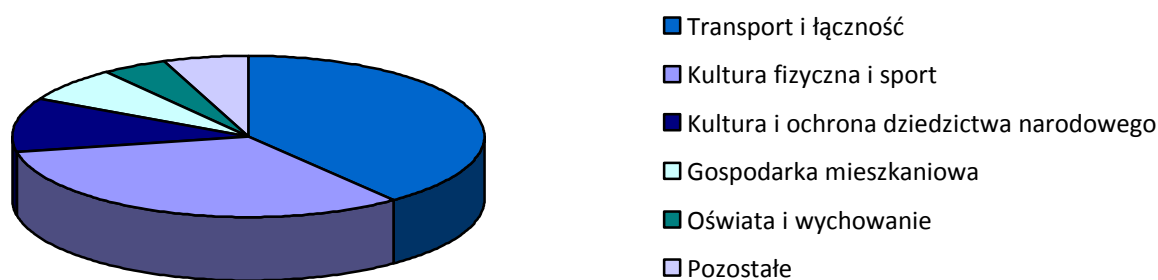
Ponownie, największym pojedynczym wydatkiem inwestycyjnym była realizacja kolejnego etapu modernizacji miejskiego stadionu piłkarskiego „Wisła Kraków” – zakończono prace budowlane wewnątrz trybuny północnej, zamontowano ekrany LED, kontynuowano budowę trybuny zachodniej. Poświęcono na to 125 milionów złotych.

²² <http://www.bip.krakow.pl/plik.php?zid=86538&wer=0&new=t&mode=shw>

2012²³

W 2012 roku, Kraków wydał 3 miliardy 488 milionów złotych, z czego 456 milionów, czyli 13 proc., stanowiły wydatki majątkowe. Spośród nich, największą część stanowiły inwestycje w transport i łączność (180 milionów), kulturę fizyczną i sport (147 milionów), kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (50 milionów), gospodarkę mieszkaniową (31 milionów) oraz oświatę i wychowanie (21 milionów).

WYKRES 7 - Rozkład wydatków majątkowych na poszczególne kategorie w Krakowie w roku 2012

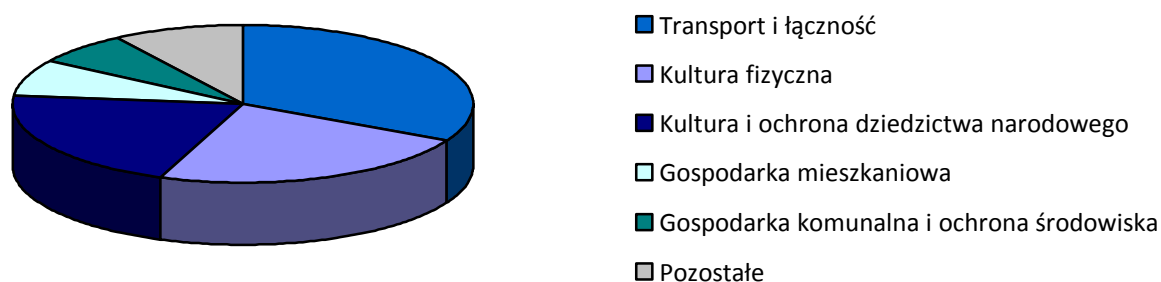

Największą inwestycją w 2012 roku ponownie były wydatki związane z pracami nad modernizacją miejskiego stadionu piłkarskiego „Wisła Kraków” – koszt wynosił 79 milionów złotych, w ramach których zakończono wszystkie prace budowlane, instalacyjne i zabezpieczenia przeciwpożarowe na trybunie wschodniej.

2013²⁴

Wydatki Krakowa w 2013 roku sięgnęły łącznie sumy 3 miliardów 640 milionów złotych. Wydatki majątkowe stanowiły 12,8 proc. tej sumy, czyli 465 milionów złotych. 152 miliony wydano na transport i łączność, 107 milionów na kulturę fizyczną, 98 milionów na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego, 34 miliony na gospodarkę mieszkaniową, zaś 31 milionów na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska.

WYKRES 8 - Rozkład wydatków majątkowych na poszczególne kategorie w Krakowie w roku 2013

²³ <http://www.bip.krakow.pl/plik.php?zid=100160&wer=0&new=t&mode=shw>

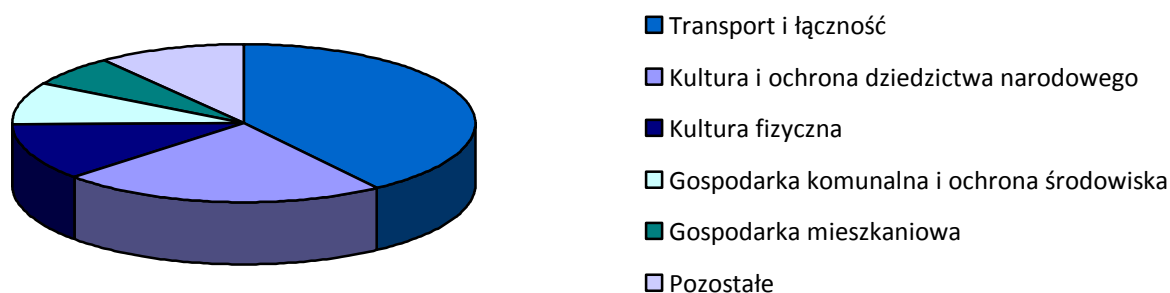
²⁴ <http://www.bip.krakow.pl/plik.php?zid=116585&wer=0&new=t&mode=shw>

Największym pojedynczym wydatkiem majątkowym w roku 2013 było przeznaczenie środków na realizowanie kolejnego etapu budowy Centrum Kongresowego – za 91 milionów złotych m.in. zakończono roboty stanu surowego, realizowano roboty stanu wykończeniowego, instalacje oraz rozpoczęto montaż elementów scenotechniki.

2014²⁵

Kraków wydał w 2014 roku ogółem 4 miliardy 75 milionów złotych, z czego 18 proc. stanowiły wydatki majątkowe w wysokości 741 milionów złotych. Największą część z tychże pochłonęły koszty realizacji inwestycji z zakresu transportu i łączności (299 milionów), kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (169 milionów), kultury fizycznej (86 milionów), gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (64 miliony) oraz gospodarki mieszkaniowej (47 milionów).

WYKRES 9 - Rozkład wydatków majątkowych na poszczególne kategorie w Krakowie w roku 2014

Drugi raz największym pojedynczym wydatkiem inwestycyjnym była realizacja programu budowy Centrum Kongresowego – za 133 miliony złotych m.in. zakończono dach i roboty wykończeniowe na całym obiekcie, wszelkie wewnętrzne instalacje, technologię sceny i budowę stacji transformatorowej.

3.4. Podsumowanie

łącznie, w okresie 2010 – 2014, Kraków wydał na inwestycje 2 miliardy 719 milionów złotych, średnio 15 proc. wydatków ogółem rocznie. Jest to kwota znacznie skromniejsza od tej, którą w tym czasie zainwestowała Warszawa, jednak pamiętać należy, że Kraków jest od niej, mimo swojej drugiej pozycji w rankingu największych polskich miast, o wiele mniejszą miejscowością. Można wyróżnić dwa największe projekty inwestycyjne prowadzone przez Kraków w analizowanym okresie: realizacja kolejnych etapów modernizacji stadionu Wisły Kraków oraz realizacja kolejnych etapów budowy Centrum Kongresowego.

²⁵ <http://www.bip.krakow.pl/plik.php?zid=133101&wer=0&new=t&mode=shw>

4. Łódź

4.1. Łódź – podstawowe informacje

Trzecim z największych polskich miast, pod względem liczby ludności, jest Łódź. Mieszka w niej 706 tysięcy ludzi. Łódź zajmuje też czwarte miejsce wśród polskich aglomeracji miejskich pod względem powierzchni – zajmuje obszar 29 tys. hektarów, podczas gdy trzeci w Polsce Szczecin zajmuje 30 tys. hektarów. Łódź jest specyficznym miastem wśród tych największych – nie istnieje w niej podział na dzielnice. Wydzielonych jest za to pięć rejonów działania Delegatur Urzędu Miasta Łodzi²⁶. Dzięki swojemu fabrycznemu rodowodowi, Łódź znana jest z industrialnej architektury, obserwowalnej szczególnie w centrum miasta.

PREZYDENCI ŁODZI W III RP

Grzegorz Palka (czerwiec 1990 – czerwiec 1994)

Marek Czekalski (lipiec 1994 – listopad 1998)

Tadeusz Matusiak (listopad 1998 – marzec 2001)

Krzysztof Panas (marzec 2001 – czerwiec 2002)

Krzysztof Jagiełło (lipiec 2002 – listopad 2002)

Jerzy Kropiwnicki (listopad 2002 – styczeń 2010)

Tomasz Sadzyński [pełniący funkcję] (luty 2010 – listopad 2010)

Paweł Paczkowski [pełniący funkcję] (grudzień 2010)

Hanna Zdanowska (od grudnia 2010 do tej pory)

4.2. Rozwój gospodarczy Łodzi w ostatnich latach

W latach 2010 – 2012 łódzki PKB per capita wzrósł z 46 633 złotych, do 51 198 złotych, czyli o 9,8 proc. Z kolei w okresie 2010 – 2014 powstało w Łodzi ponad 3 600 nowych podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON – w porównaniu do analizowanych już miast jest to niewiele. Przeciętne wynagrodzenie brutto wzrosło za to o ponad 18 proc. – z 3243 złotych w roku 2010, do 3837 złotych w roku 2014. W Łodzi mamy niestety do czynienia z najwyższym, spośród do tej pory analizowanych przypadków, odsetkiem zarejestrowanych bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok, w odniesieniu do liczby ludności aktywnej zawodowo. Stopa wyrażająca tę zależność wzrosła z 3 proc. w 2010 roku do aż 5,3 proc. w roku 2014. W analizowanym okresie poprawiła się za to, choć nieznacznie, baza mieszkaniowa – liczba mieszkań wzrosła z 342 862 do 349 865.

²⁶ <http://lodz.polskiemiasta.info/podzial-administracyjny>

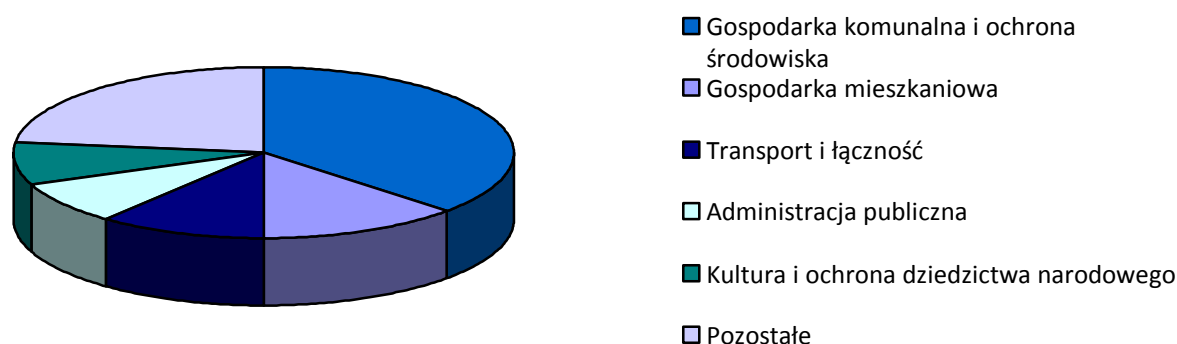

4.3. Inwestycje miejskie w Łodzi w latach 2010 – 2014

2010²⁷

W 2010 roku Łódź wydała ogółem 2 miliardy 743 miliony złotych, z czego 16 proc., czyli 438 milionów złotych stanowiły wydatki majątkowe. Największą część z nich, bo aż 162 miliony, pochłonęły wydatki inwestycyjne związane z gospodarką komunalną i ochroną środowiska. Dalej w kolejności były koszty wydatków majątkowych przeznaczonych na: gospodarkę mieszkaniową (57 milionów), transport i łączność (47 milionów), administrację publiczną (36 milionów) oraz kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (35 milionów).

WYKRES 10 - Rozkład wydatków majątkowych na poszczególne kategorie w Łodzi w roku 2010

Największym pojedynczym wydatkiem inwestycyjnym w Łodzi w 2010 roku była rozbudowa sieci wodociągowo – kanalizacyjnej w strefie zurbanizowanej Łodzi dla Bałut i Widzewa oraz Górna i Polesie, odbywało się to w ramach większego zadania inwestycyjnego nazwanego „Wodociągi i oczyszczalnia ścieków w Łodzi II” i kosztowało 107 milionów złotych.

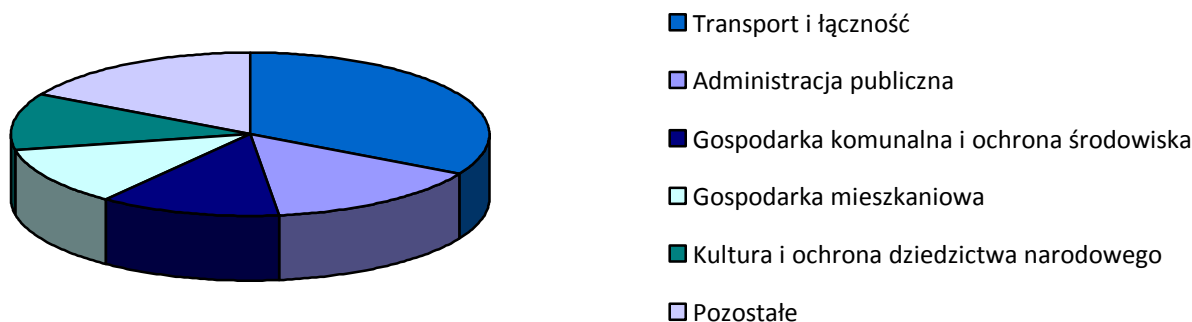
2011²⁸

W 2011 roku, Łódź wydała ogółem 3 miliardy 45 milionów złotych, z czego 13,4 proc., tj. 409 milionów stanowiły wydatki majątkowe. Największa część z nich była przeznaczona na transport i łączność (135 milionów). W dalszej kolejności były to pozycje związane z administracją publiczną (61 milionów złotych), gospodarką komunalną i ochroną środowiska (51 milionów złotych), gospodarką mieszkaniową (47 milionów złotych) oraz kulturą i ochroną dziedzictwa narodowego (46 milionów złotych).

²⁷ <http://bip.uml.lodz.pl/index.php?str=6384>

²⁸ http://bip.uml.lodz.pl/_plik.php?id=29926

WYKRES 11 - Rozkład wydatków majątkowych na poszczególne kategorie w Łodzi w roku 2011

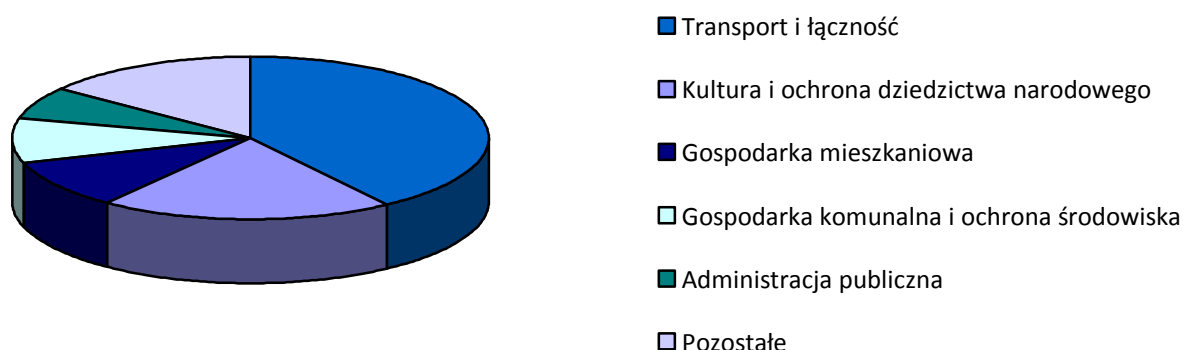

W 2011 roku największym łódzkim wydatkiem poczynionym na inwestycje była realizacja etapu zadania „Rewitalizacja EC -1 2008 – 2013 i jej adaptacja na cele kulturalno – artystyczne”, która pochłonęła 28 milionów złotych. W ramach tej kwoty poniesiono wydatki na dotację dla Instytucji Kultury EC 1 „Łódź – Miasto Kultury”, czyli bezpośredniego realizatora projektu. Realizowano w tym roku prace na obiektach EC 1 Zachód i EC 1 Wschód, poniesiono koszty zarządzania projektem.

2012²⁹

W 2012 roku, Łódź wydała łącznie 3 miliardy 322 miliony złotych, z czego 532 miliony, czyli 16 proc., pochłonęły wydatki majątkowe. Spośród nich, największą część stanowiły koszty obejmujące następujące działy: transport i łączność (215 milionów), kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (105 milionów), gospodarka mieszkaniowa (53 miliony), gospodarka komunalna i ochrona środowiska (46 milionów), oraz administracja publiczna (35 milionów).

WYKRES 12 - Rozkład wydatków majątkowych na poszczególne kategorie w Łodzi w roku 2012

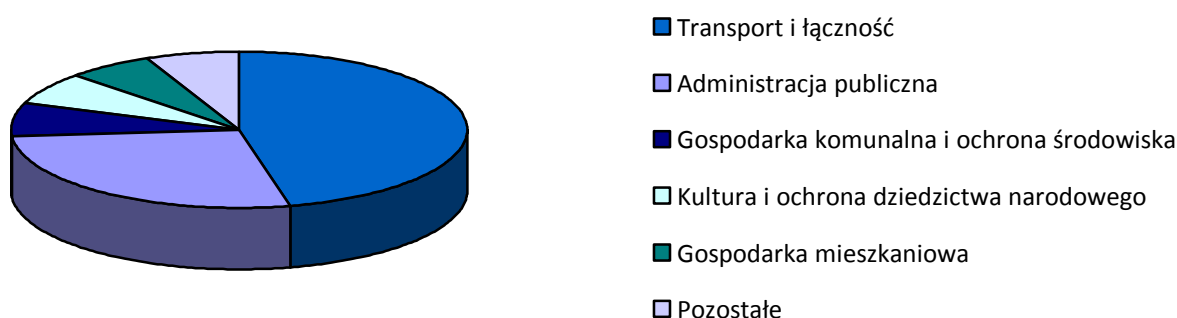
Za rok 2012 niedostępne są zestawienia tabelaryczne ze sprawozdania z wykonania budżetu miasta Łodzi.

²⁹ <http://bip.uml.lodz.pl/index.php?str=8553>

2013³⁰

W 2013 roku, Łódź zrealizowała wydatki w wysokości 3 miliardów 807 milionów złotych, z czego wydatki majątkowe pochłonęły miliard złotych, czyli 26 proc. Spośród nich najwięcej wyniosły koszty realizacji zadań inwestycyjnych z zakresu: transportu i łączności (465 milionów), administracji publicznej (270 milionów), gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (70 milionów), kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (67 milionów) oraz gospodarki mieszkaniowej (60 milionów).

WYKRES 13 - Rozkład wydatków majątkowych na poszczególne kategorie w Łodzi w roku 2013

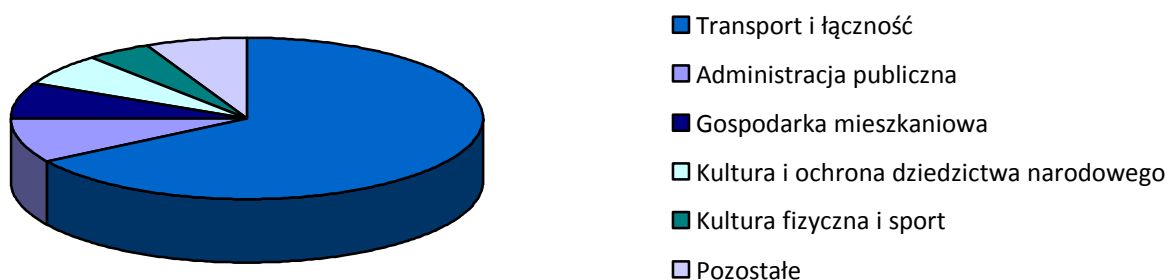

Największym wydatkiem Łodzi w roku 2013 na pojedyncze zadanie inwestycyjne była budowa drogi krajowej nr 1 „Trasa Górna” na odcinku od Al. Jana Pawła II do ul. Rzgowskiej, etap II odc. Paradna – Pabianicka. Wydano na to 138 milionów złotych.

2014³¹

W 2014 roku, Łódź wydała łącznie 3 miliardy 838 milionów złotych, z czego 26,6 proc. (1 miliard 20 milionów złotych) na wydatki o charakterze majątkowym. Ogromną część z nich, bo aż 675 milionów pochłonęły koszty inwestycji dotyczących transportu i łączności. W dalszej kolejności najwięcej pieniędzy wydano na: administrację publiczną (89 milionów), gospodarkę mieszkaniową (76 milionów), kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (65 milionów) oraz kulturę fizyczną i sport (43 miliony).

WYKRES 14 - Rozkład wydatków majątkowych na poszczególne kategorie w Łodzi w roku 2014

³⁰ <http://bip.uml.lodz.pl/index.php?str=9684>

³¹ <http://bip.uml.lodz.pl/index.php?str=10884>

Najbardziej kosztownym pojedynczym zadaniem inwestycyjnym realizowanym w 2014 roku w Łodzi było przeprowadzenie etapu rozbudowy i modernizacji trasy tramwaju w relacji Wschód – Zachód (Retkinia – Olechów) wraz z systemem zasilania oraz systemem obszarowego sterowania ruchem – był to wydatek rzędu 217 milionów złotych.

4.4. Podsumowanie

Łącznie, w analizowanym okresie, Łódź wydała na inwestycje niemal 3 miliardy 400 milionów złotych. Warto zauważyć, że w roku 2014 Łódź dokonała wydatków majątkowych większych niż w latach 2011 i 2012 łącznie. Średnio, łódzkie wydatki majątkowe, stanowiły 19,6 proc. wydatków ogółem. Ciężko jest wyróżnić w analizowanym okresie jakąś jedną, konkretną wiodącą inwestycję – spośród trzech rozpatrywanych do tej pory miast, Łódź cechuje się pod tym względem największą różnorodnością. Może to być spowodowane faktem, że – przyjmując za miernik PKB per capita – Łódź jest najuboższym miastem, spośród analizowanej piątki, zatem relatywnie wiele dziedzin jego funkcjonowania wymaga poprawy. Ciekawą cechą jest również duży udział wydatków majątkowych zaklasyfikowanych do kategorii „Administracja publiczna”.

5. Wrocław

5.1. Wrocław – podstawowe informacje

We Wrocławiu, na powierzchni 29 tys. hektarów, żyją 634 tysiące ludzi. Administracyjnie podzielony jest na pięć dzielnic, a te z kolei na 47 osiedli. Wrocław jest drugim - po Warszawie i ostatnim - polskim miastem uwzględnionym w rankingu „Quality of Living”, zestawiającym najlepsze miejsca do życia z całego świata – zajął w nim setne miejsce³².

PREZYDENCI WROCŁAWIA W III RP

Bogdan Zdrojewski (czerwiec 1990 – maj 2001)

Stanisław Huskowski (maj 2001 – listopad 2002)

Rafał Dutkiewicz (od listopada 2002 do tej pory)

5.2. Rozwój gospodarczy Wrocławia w ostatnich latach

W latach 2010 – 2012 PKB per capita we Wrocławiu wzrósł z 57 811 złotych, do 65 103 złotych, czyli o ponad 12 proc. Z kolei w okresie 2010 – 2014, przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto wzrosły o 18 proc., z 3 675 złotych do 4 337 złotych. W tym czasie również wzrosła liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON o ok. 9 tysięcy – ze 101 403, do 110 344. Wrocław, jako jedyne z dotychczas analizowanych miast, może pochwalić się równą – i niewielką – stopą wyrażającą stosunek zarejestrowanych bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok do liczby ludności aktywnej zawodowo. Zarówno w 2010 roku, jak i w 2014, współczynnik ten równał się dokładnie 1,7 proc. W rozpatrywanym okresie, liczba mieszkańców w mieście wzrosła z ok. 272,5 tys. do ponad 296 tys.

5.3. Inwestycje miejskie we Wrocławiu w latach 2010 – 2014

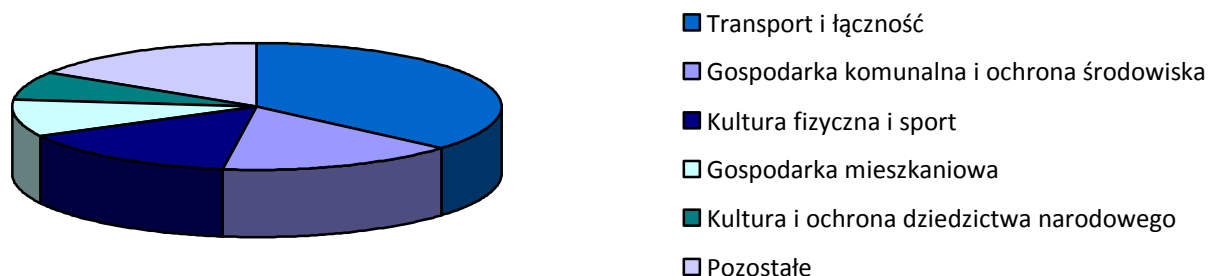
2010³³

W 2010 roku Wrocław wydał ogółem 3 miliardy 284 miliony złotych, z czego 850 milionów (26 proc.) przeznaczono na wydatki majątkowe. Największa część tej kwoty dotyczyła transportu i łączności (310 milionów). W dalszej kolejności, pieniądze wydawano na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (134 miliony), kulturę fizyczną i sport (128 milionów), gospodarkę mieszkaniową (80 milionów) oraz kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (61 milionów).

³² <http://www.wroclaw.pl/wroclaw-wsrod-najlepszych-miast-do-zycia-ranking-mercer>

³³ <http://bip.um.wroc.pl/contents/content/472/13802>

WYKRES 15 - Rozkład wydatków majątkowych na poszczególne kategorie we Wrocławiu w roku 2010.

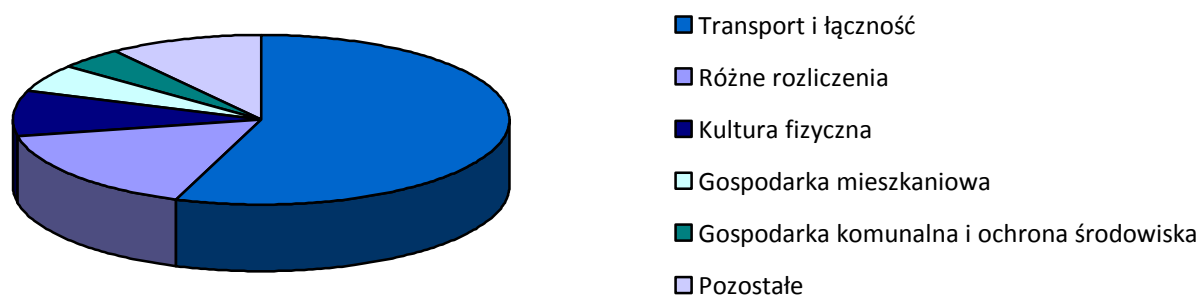

Największym pojedynczym wydatkiem inwestycyjnym zrealizowanym we Wrocławiu w roku 2010 było przeznaczenie środków w wysokości 118 milionów złotych na budowę stadionu piłkarskiego.

2011³⁴

W 2011 roku, Wrocław wydał ogółem 3 miliardy 634 miliony złotych, z czego 24 proc., czyli 880 milionów, przeznaczono na wydatki majątkowe. W ramach tej kwoty, najwięcej pieniędzy wydano na zadania z zakresu: transportu i łączności (490 milionów), różnych rozliczeń (144 miliony), kultury fizycznej (74 miliony), gospodarki mieszkaniowej (48 miliony) oraz gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (35 milionów).

WYKRES 16 - Rozkład wydatków majątkowych na poszczególne kategorie we Wrocławiu w roku 2011.

W 2011 roku największym jednostkowym wydatkiem inwestycyjnym było przeznaczenie środków na etap I budowy Północnej Obwodnicy Śródmiejskiej we Wrocławiu. Kosztowało to 206 milionów złotych.

2012³⁵

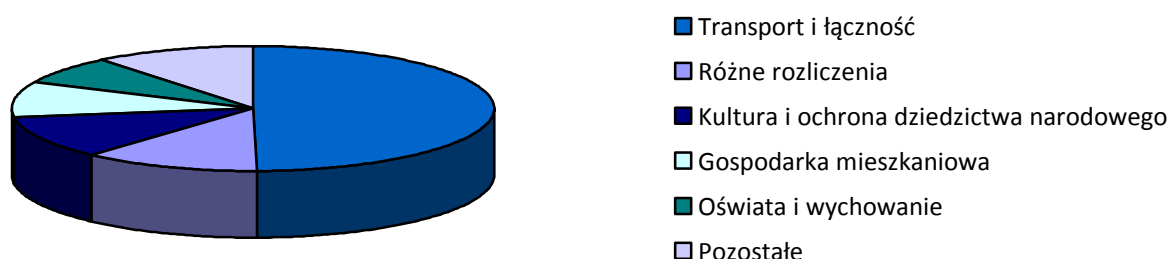
Wrocławskie wydatki ogółem wyniosły w 2012 roku 3 miliardy 692 miliony złotych. 903 miliony złotych z tej kwoty, przeznaczono na wydatki majątkowe – stanowi to 21,5 proc. wydatków ogółem. Kolejny raz największą część tej kwoty stanowiły wydatki z kategorii

³⁴ <http://bip.um.wroc.pl/contents/content/470/13800>

³⁵ <http://bip.um.wroc.pl/contents/content/465/13761>

transport i łączność (449 milionów). W dalszej kolejności, pieniądze wydawano na: różne rozliczenia (108 milionów), kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (101 milionów), gospodarkę mieszkaniową (81 milionów), oraz na oświatę i wychowanie (67 milionów).

WYKRES 17 - Rozkład wydatków majątkowych na poszczególne kategorie we Wrocławiu w roku 2012

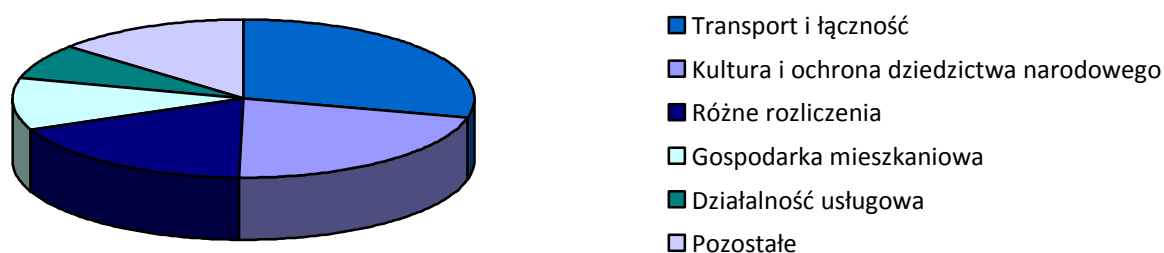

Największym pojedynczym wydatkiem inwestycyjnym Wrocławia w 2012 roku była realizacja etapu I projektu Zintegrowanego Systemu Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu – jej koszt wyniósł 246 milionów złotych.

2013³⁶

W 2013 roku Wrocław wydał ogółem 3 miliardy 476 milionów złotych, z czego 18 proc., czyli 638 milionów stanowiły wydatki majątkowe. Spośród nich najwięcej pieniędzy przeznaczono na realizację zadań z zakresu: transportu i łączności (185 milionów), kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (135 milionów), różnych rozliczeń (118 milionów), gospodarki mieszkaniowej (67 milionów) oraz działalności usługowej (47 miliony).

WYKRES 18 - Rozkład wydatków majątkowych na poszczególne kategorie we Wrocławiu w roku 2013.

W roku 2013, największym pojedynczym wrocławskim wydatkiem inwestycyjnym, była przebudowa Teatru Muzycznego CAPITOL, która kosztowała 89 milionów złotych.

2014³⁷

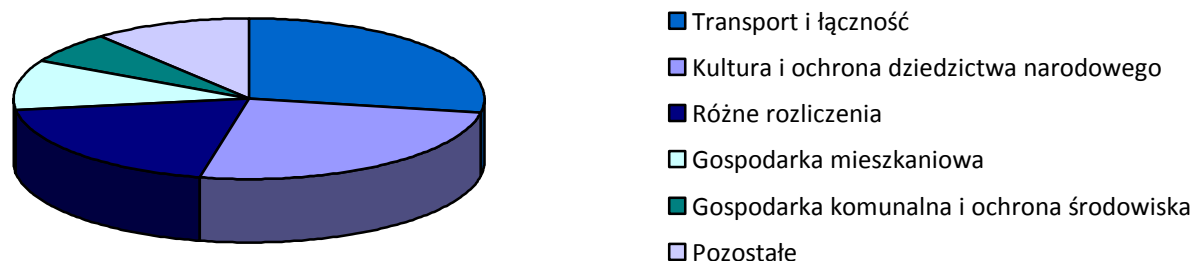
W 2014 roku, Wrocław wydał ogółem 3 miliardy 731 milionów złotych, z czego 722 miliony złotych, czyli 19 proc., stanowiły wydatki majątkowe. W ich zakresie, największe kwoty

³⁶ <http://bip.um.wroc.pl/contents/content/460/12027>

³⁷ bip.um.wroc.pl/contents/content/519/17659

przeznaczono na działania inwestycyjne z zakresu: transportu i łączności (201 milionów), kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (185 milionów), różnych rozliczeń (139 milionów), gospodarki mieszkaniowej (72 miliony) oraz gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (46 milionów).

WYKRES 19 - Rozkład wydatków majątkowych na poszczególne kategorie we Wrocławiu w roku 2014

Największym jednostkowym wydatkiem inwestycyjnym poczynionym przez miasto Wrocław w 2014 roku był koszt realizacji etapu budowy Narodowego Forum Muzyki, w wysokości 172 milionów złotych.

5.4. Podsumowanie

Pierwszą rzeczą, którą trzeba zauważyć, jest stale wysoki udział wydatków majątkowych w wydatkach Wrocławia ogółem – średnio wyniósł on w analizowanym okresie ponad 21 proc. łącznie, w czasie opisywanym na łamach niniejszego raportu, Wrocław wydał na inwestycje prawie 4 miliardy złotych – to więcej od rozważanych wcześniej miast, takich jak Łódź czy Kraków, mimo że Wrocław jest od nich istotnie mniejszy. Jako uwagę na marginesie można zapisać, że Wrocław ma również zdecydowanie najbardziej przejrzysty i przyjazny czytelnikowi układ sprawozdania z wykonania budżetu.

6. Poznań

6.1. Poznań – podstawowe informacje

Ostatnie analizowane miasto, czyli Poznań, jest piątą największą, pod względem liczby ludności, miejscowością w Polsce – mieszka w nim ponad 545 tysięcy mieszkańców. Jednocześnie, jako jedyne z omawianych miejsc, nie znajduje się w pierwszej piątce miast największych pod względem powierzchni – zajmuje jedynie 26 tys. hektarów powierzchni i plasuje się na 7 miejscu, zaraz za Gdańskiem i Wrocławiem. W Poznaniu nie ma dzielnic – administracyjnie podzielony jest na 42 osiedla. W mieście odbywają się największe targi w Europie Środkowo – Wschodniej – Międzynarodowe Targi Poznańskie³⁸.

PREZYDENCI POZNANIA W III RP

Wojciech Szczęsny Kaczmarek (czerwiec 1990 – grudzień 1998)

Ryszard Grobelny (grudzień 1998 – grudzień 2014)

Jacek Jaśkowiak (od grudnia 2014 do teraz)

6.2. Rozwój gospodarczy Poznania w ostatnich latach

PKB per capita Poznania w latach 2010 – 2012 wzrósł z poziomu 73 595 złotych do 82 311 złotych, czyli o 11,8 proc., zaś w latach 2010 – 2014 przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto wzrosło z 3 814 złotych, do 4 354 złotych i to jest różnica ponad czternastoprocentowa. W tym czasie wzrosła również o niecałe 9 tysięcy liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON – z 98 092, do 107 117. W Poznaniu wzrosła również niestety, jak w większości analizowanych miast, liczba zarejestrowanych bezrobotnych, pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok, w odniesieniu do liczby ludności aktywnej zawodowo. O ile w 2010 roku wskaźnik ten wynosił 0,5 proc., o tyle w 2014 było to już 1,1 proc. Liczba mieszkań wzrosła zaś z poziomu 236 627 w roku 2010, do 247 742 w roku 2014.

6.3. Inwestycje miejskie w Poznaniu w latach 2010 – 2014

2010³⁹

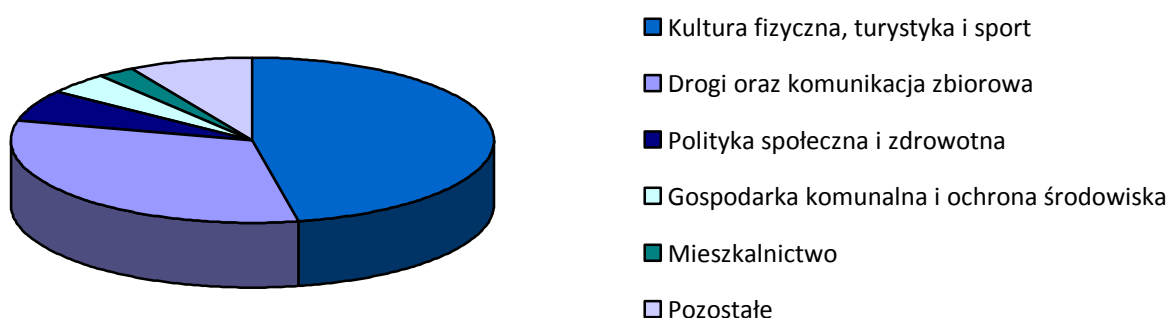
W 2010 roku Poznań wydał ogółem 2 miliardy 947 milionów złotych, z czego 873 miliony złotych, czyli 29 proc., wyniosły wydatki majątkowe. Spośród nich najwięcej wydano na inwestycje w zakresie: kultury fizycznej, turystyki i sportu (409 milionów), dróg oraz

³⁸ <http://web.archive.org/web/20131004224624/http://polfair.com.pl/aktualnosci.php?id=341>

³⁹ <http://bip.poznan.pl/bip/rok-2010,doc,1222,3184/budzet-2010-r-sprawozdanie-z-wykonania-budzetu-miasta-poznania-za-2010-rok,65919.html>

komunikacji zbiorowej (280 milionów), polityki społecznej i zdrowotnej (52 miliony), gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (38 milionów) oraz mieszkalnictwa (22 miliony).

WYKRES 20 - Rozkład wydatków majątkowych na poszczególne kategorie w Poznaniu w roku 2010.

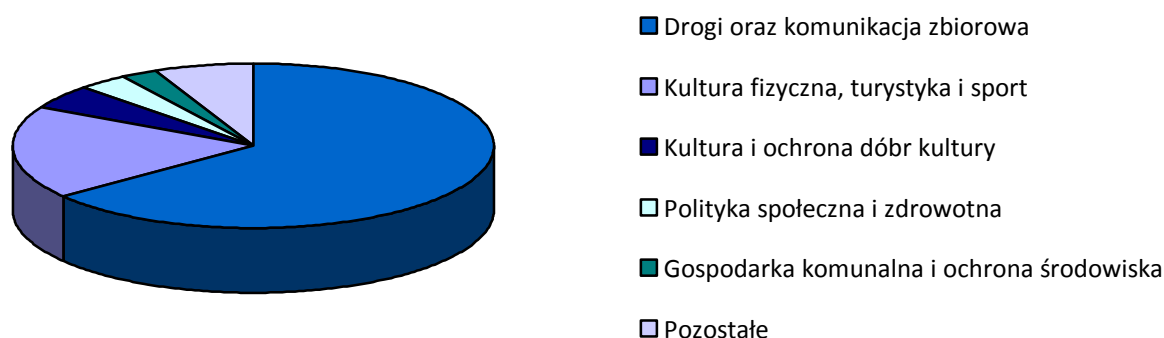

Najkosztowniejszym jednostkowym wydatkiem inwestycyjnym Poznania w 2010 roku była modernizacja stadionu miejskiego, na którą przeznaczono aż 309 milionów złotych.

2011⁴⁰

W 2011 roku Poznań wydał ogółem 3 miliardy 62 miliony złotych, w tym 945 milionów wydatków majątkowych, które stanowiły 31 proc. całości. Spośród nich najwięcej pieniędzy trafiło na cele związane z: drogami oraz komunikacją zbiorową (610 milionów), kulturą fizyczną, turystyką i sportem (173 miliony), kulturą i ochroną dóbr kultury (45 milionów), polityką społeczną i zdrowotną (30 milionów), gospodarką komunalną i ochroną środowiska (25 milionów).

WYKRES 21 - Rozkład wydatków majątkowych na poszczególne kategorie w Poznaniu w roku 2011.

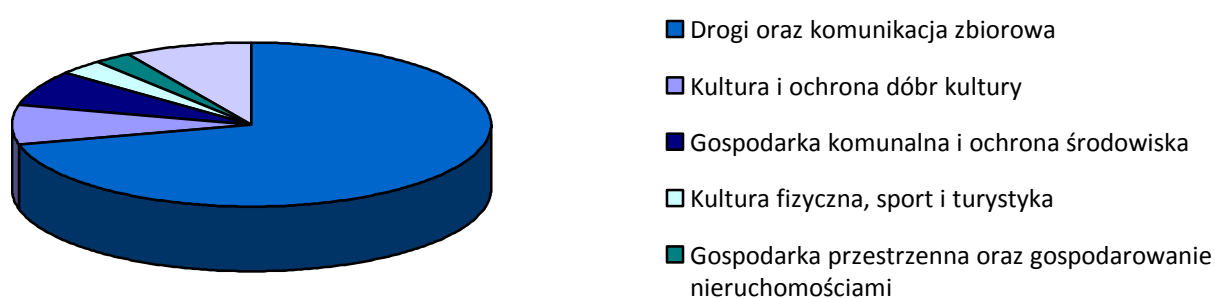
Pojedynczym najkosztowniejszym wydatkiem inwestycyjnym Poznania w roku 2011 było wykonanie etapu budowy trasy tramwajowej Os. Lecha – Franowo, za 144 miliony złotych.

⁴⁰ <http://bip.poznan.pl/bip/rok-2011,doc,1222,3183/opisowe-sprawozdanie-z-wykonania-budzetu-miasta-poznania-za-2011-rok,65912.html>

2012⁴¹

W 2012 roku, Poznań wydał ogółem 2 miliardy 854 miliony złotych, z czego 595 milionów złotych (21 proc.) stanowiły wydatki majątkowe. Z tej puli, najwięcej pieniędzy skierowano na realizację celów inwestycyjnych w zakresie: dróg oraz komunikacji zbiorowej (423 miliony), kultury i ochrony dóbr kultury (47 milionów), gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (41 milionów), kultury fizycznej, sportu i turystyki (18 milionów) i gospodarki przestrzennej oraz gospodarowania nieruchomościami (14 milionów).

WYKRES 22 - Rozkład wydatków majątkowych na poszczególne kategorie w Poznaniu w roku 2012.

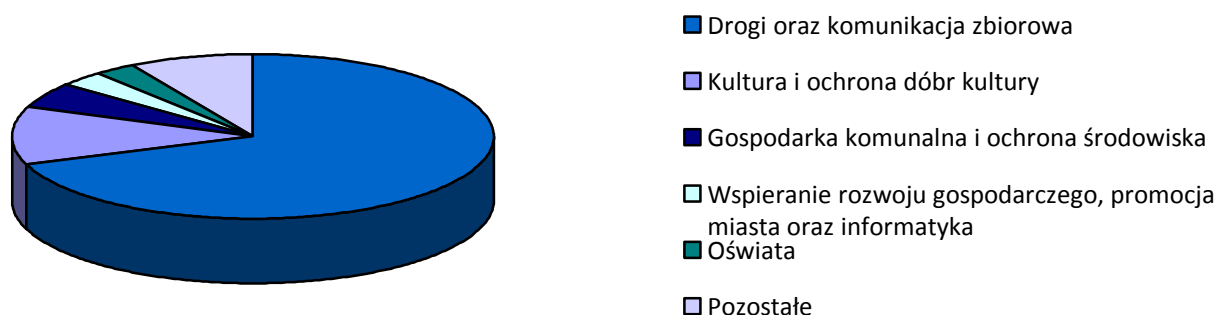

Najdroższą pojedynczą inwestycją w Poznaniu w roku 2012 ponownie była realizacja budowy trasy tramwajowej Os. Lecha – Franowo. Tym razem, wydano na nią 98 milionów złotych.

2013⁴²

W 2013 roku Poznań wydał 2 miliardy 694 miliony złotych, z czego 500 milionów złotych, czyli 18,6 proc. całości, stanowiły wydatki majątkowe. Największe kwoty przeznaczone zostały na realizację zadań inwestycyjnych w następujących dziedzinach: drogi oraz komunikacja zbiorowa (347 milionów), kultura i ochrona dóbr kultury (57 milionów), gospodarka komunalna i ochrona środowiska (25 milionów), wspieranie rozwoju gospodarczego, promocja miasta oraz informatyka (15 milionów), oświata (15 milionów).

WYKRES 23 - Rozkład wydatków majątkowych na poszczególne kategorie w Poznaniu w roku 2013

⁴¹ <http://bip.poznan.pl/bip/rok-2012,doc,1222,3182/opisowe-sprawozdanie-z-wykonania-budzetu-miasta-poznania-za-2012-rok,65903.html>

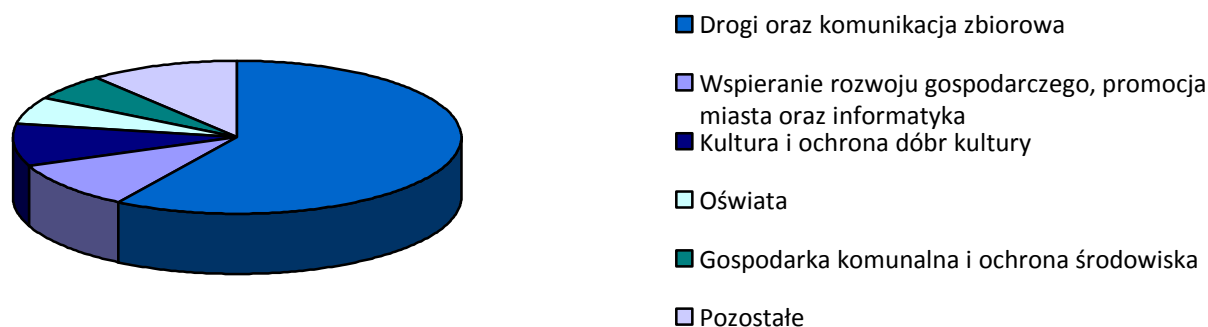
⁴² <http://bip.poznan.pl/bip/rok-2013,doc,1222,3181/opisowe-sprawozdanie-z-wykonania-budzetu-miasta-poznania-za-2013-rok,69632.html>

Najkosztowniejszym, jednostkowym poznańskim wydatkiem inwestycyjnym w roku 2013 była realizacja etapu przebudowy węzła komunikacyjnego rondo Kaponiera, na którą wydano 62 miliony złotych.

2014⁴³

W 2014 roku Poznań wydał ogółem 2 miliardy 579 złotych, z czego 13 proc., czyli 305 milionów, stanowiły wydatki majątkowe. Spośród nich, najwięcej przeznaczono na realizację zadań z zakresu: dróg oraz komunikacji zbiorowej (180 milionów), wspierania rozwoju gospodarczego, promocji miasta oraz informatyki (30 milionów), kultury i ochrony dóbr kultury (27 milionów), oświaty (18 milionów) oraz gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (17 milionów).

WYKRES 24 - Rozkład wydatków majątkowych na poszczególne kategorie w Poznaniu w roku 2014.

Najdroższym jednostkowym wydatkiem inwestycyjnym Poznania w 2014 roku była realizacja etapu przebudowy węzła komunikacyjnego Rondo Kaponiera, na którą wydano 50 milionów złotych.

6.4. Podsumowanie

W latach 2010 – 2014 Poznań wydał na inwestycje łącznie ponad 3 miliardy 200 milionów złotych, średnio przeznaczając na wydatki majątkowe 22,5 proc. wydatków ogółem rocznie – jest to najwyższy współczynnik spośród wszystkich analizowanych miast. Jeśli chodzi o największe działania inwestycyjne, warto wyróżnić modernizację stadionu miejskiego. Trzeba zauważyć również, że jednymi z największych wydatków inwestycyjnych Poznania w latach 2013 i 2014 są te na wspieranie rozwoju gospodarczego, promocję miasta oraz informatykę.

---

⁴³ <http://bip.poznan.pl/bip/rok-2014,doc,1222,3121/opisowe-sprawozdanie-z-wykonania-budzetu-miasta-poznania-za-2014-rok,65896.html>

7. Podsumowanie

Podsumowując cały powyższy wywód, nie sposób uciec od stwierdzenia, że Warszawa, m.in. dzięki swojej ogromnej przewadze liczebnej i powierzchniowej (nawet mimo tzw. „janosikowego”), pod względem wielkości i rozmachu inwestycji jest w zasadzie poza polską klasyfikacją. Nie jest co prawda miastem, które na inwestycje przeznaczają największą część swojego budżetu (przypomnieć należy, że w analizowanym okresie Warszawa przeznaczała jedynie 17,8 proc. wszystkich wydatków ogółem na wydatki majątkowe, podczas gdy pierwszy pod tym względem Poznań przeznaczał aż 22,5 proc.), ale i tak w latach 2010 – 2014, zrealizowała inwestycje o większej wartości niż trzy kolejne, pod względem liczby mieszkańców, miasta polski razem wzięte. Ten wynik z jednej strony cieszy, bo Warszawa jest ewidentnym centrum gospodarczym Polski i zarazem staje się metropolią na miarę europejską, a z drugiej strony skłania do refleksji nad tym jak ogromna jest przepaść pomiędzy nią, a pozostałymi dużymi ośrodkami miejskimi w Polsce. Wystarczy wziąć pod uwagę choćby liczbę ludności – gdyby z Warszawy wyjechało nagle 800 tysięcy ludzi to i tak pozostałaby ona największym pod tym względem miastem w Polsce, mimo że emigrantów byłoby więcej niż mieszkańców drugiego najludniejszego miasta Polski. Nie da się ukryć, że w Warszawie inwestycje przeważają rozmiarem inne miasta, a realizowane projekty są najambitniejsze (najlepszy przykład to budowa II linii metra – największa samorządowa inwestycja w Polsce, która łącznie kosztowała niemal 6 miliardów złotych⁴⁴). Jednocześnie nie zaniedbano pozostałych najistotniejszych zadań miejskich. Stolica jest zatem polskim liderem w dziedzinie inwestycji miejskich.

Biorąc za przedmiot rozważań wydatki majątkowe największych miast ogółem należy ocenić, że władze Warszawy, Krakowa, Łodzi, Wrocławia i Poznania dobrze radzą sobie z inwestowaniem środków publicznych.

Cieszy fakt, że standardem w dużych polskich miastach (z wyjątkiem Krakowa) jest około dwudziestoprocentowy udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem. Oznacza to, iż władze zarządzające aglomeracjami widzą w tych miejscach potencjał rozwojowy – jak już udowodniono na początku raportu, duże miasta stanowiąc mogą potężne silniki napędowe dla gospodarek swoich regionów. Pod tym względem, standardy wyznacza Poznań, w którym wydatki majątkowe stanowiły w analizowanym okresie średnio 22,5 proc. wydatków ogółem. Tymczasem, wobec poziomu utrzymywanego przez największe polskie miasta, zaskakująco niewiele inwestuje rząd centralny. W ciągu ostatnich lat, z budżetu państwa największe kwoty przeznaczono na inwestycje w roku 2012. Nawet wówczas wydatki majątkowe stanowiły 14 proc. wydatków ogółem – a taki wynik udało się osiągnąć jedynie dzięki temu, że Polska dysponowała wtedy rekordowo dużymi środkami unijnymi, które od 2010 roku stanowią grubo ponad połowę pieniędzy wydawanych przez budżet na inwestycje ogółem. Już w 2013 roku, gdy środków unijnych było znacznie mniej, udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem zmniejszył się do 11,1 proc.⁴⁵

⁴⁴ <http://metro2.ztm.waw.pl/?c=35&l=1>

⁴⁵ <https://www.nik.gov.pl/plik/id,6907.pdf>

Warto zwrócić uwagę na strukturę wydatków majątkowych największych miast w Polsce. Bezdyskusyjnie przeważająca część środków poświęcana jest na transport i łączność (w Poznaniu „drogi i komunikacja zbiorowa”), o czym najlepiej świadczy fakt, że w 25 analizowanych przypadkach (pięć lat w pięciu miastach), jedynie trzy razy zdarzyło się, by największa pula pieniędzy wydana była na inwestycje z innej kategorii. Oznacza to, że miasta główny nacisk kładły na modernizację i usprawnianie komunikacji miejskich oraz przebudowę i remont dróg publicznych. Ma to oczywiście swoje logiczne uzasadnienie – transport jest krwiobiegiem miasta, dla skutecznego i ekspansywnego rozwoju metropolii bardzo istotna jest swoboda przemieszczenia się ludzi. Osoby z sąsiednich miejscowości przyjeżdżają do pracy czy na zakupy, niezbędny z ich punktu widzenia jest zatem dobry stan dróg wlotowych i wylotowych. Mieszkańcy z kolei poruszają się już wewnątrz miasta, dla nich istotniejsze zatem będą jezdnie łączące dzielnice i osiedla. Dla wszystkich natomiast, w tym również i turystów odwiedzających miasto okazjonalnie albo z powodu konkretnego wydarzenia, ważna jest sprawna i niezawodna komunikacja miejska. Przedsiębiorcy, lokując swoje siedziby w konkretnym miejscu, również zwracają uwagę na stan infrastruktury drogowej – czy do danego punktu łatwo będzie dostarczyć towar, czy istnieje proste połączenie chociażby z najbliższym centrum logistycznym, czy w krótkim czasie można przemieścić się w konkretne miejsce (a być może nie pozwala na to zbyt wąska, przez co wiecznie zakorkowana droga) – to wszystko są kwestie bardzo istotne przy prowadzeniu działalności gospodarczej w większości branż. Skupienie zdecydowanej większości środków inwestycyjnych na jednym, konkretnym segmencie spraw świadczy o tym, że władze największych polskich miast zdolni są do skoncentrowania się na najważniejszych zadaniach w określonych ramach czasowych. Samorządy dysponują ograniczonymi zasobami finansowymi, stąd umiejętność selekcji najpilniejszych potrzeb i zaspokajania ich w pierwszej kolejności. Jest to kluczowe działanie, ponieważ niekontrolowane rozproszenie wydatków inwestycyjnych, na wiele różnych programów, powoduje przedłużanie realizacji poszczególnych projektów, tym samym spowalniając proces modernizacji i rozwoju miast⁴⁶.

Sytuacja, w której samorządy zdecydowaną większość środków inwestycyjnych przeznaczają na zadania z zakresu jednej, góra dwóch kategorii, jest jak najbardziej pożądana. Jeśli chodzi natomiast o dalsze pozycje, z kategorii zadań inwestycyjnych realizowanych w latach 2010 – 2014, największe miasta Polski były stosunkowo elastyczne, dopasowując wielkość wydatków na dany cel w danym roku, w zależności od swoich bieżących potrzeb. Wydaje się, że taki model zarządzania wydatkami majątkowymi na poziomie samorządowym jest jak najbardziej optymalny – pozwala sprawnie realizować najpilniejsze projekty, jednocześnie dostosowując poziom wydatków na inne cele do aktualnej sytuacji. W świetle informacji przedstawionych we wprowadzeniu do raportu, największym wyzwaniem stojącym przed polskimi samorządami jest przyjęcie za standard odpowiednio wysokich nakładów ponoszonych rokrocznie na gospodarkę mieszkaniową, tak by zasoby mieszkań rosły współmiernie do wzrostu PKB per capita.

Uzupełniając informacje podane w raporcie, trzeba zaznaczyć, że samorządy w coraz większym stopniu wydają się dostrzegać korzyści wynikające ze stosowania w praktyce instytucji partnerstwa publiczno – prywatnego. Zgodnie z informacjami z Bazy Projektów Partnerstwa Publiczno – Prywatnego⁴⁷, prowadzonej przez Ministerstwo Gospodarki, w tej

---

⁴⁶ <http://www.ur.edu.pl/pliki/Zeszyt19/04.pdf>

⁴⁷ http://bazappp.gov.pl/project_base/

chwili miasto Warszawa realizuje trzy projekty w formule PPP: organizacja części logistycznej i technicznej na potrzeby organizacji Konferencji Euroanalysis XVII, odbudowa oraz wykorzystanie statku Lubecki do świadczenia usług pasażerskiego transportu śródlądowego oraz wymiana 1580 wiat w Warszawie – dodatkowo trzy inne przedsięwzięcia są w fazie pomysłu lub projektowania. W Krakowie w realizacji jest sześć projektów PPP: budowa cmentarza w Podgórkach Tynieckich, koncesja na modernizację infrastruktury przystankowej, budowa pilotażowego Zbiorczego Punktu Gromadzenia Odpadów, budowa parkingu podziemnego przy ul. Powiśle, uruchomienie miejskiej wypożyczalni rowerów, przebudowa przejścia podziemnego Lubicz – Basztowa; osiemnaście projektów jest w fazie pomysłu. W Łodzi dwa programy PPP są w fazie pomysłu (program rewitalizacji domów rodzinnych oraz budowa Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych), jeden zaś w fazie projektowania (projekt, budowa, współfinansowanie i eksploatacja stadionu przy al. Piłsudskiego 138). We Wrocławiu w fazie realizacji jest projekt budowy parkingu podziemnego pod placem Nowy Targ, pomysł jest na inne trzy przedsięwzięcia (budowa Alei Wielkiej Wyspy, budowa basenów w obiektach oświatowych, uruchomienie i zarządzanie miejską wypożyczalnią samochodów elektrycznych). W Poznaniu, podobnie, realizowany jest obecnie jeden projekt w formule PPP: zaprojektowanie, wybudowanie, finansowanie, zarządzanie, utrzymanie oraz eksploatacja kompletnej Instalacji Termicznego Przekształcania Frakcji Resztkowej Zmieszanych Odpadów Komunalnych, ale aż 18 innych projektów jest w fazie pomysłu. Wśród powszechnie podkreślanych korzyści, wynikających z realizacji inwestycji w formule PPP, wyróżnić można generowanie dodatkowego przychodu przez sektor prywatny, wyższą jakość usług czy też optymalizację alokacji ryzyka inwestycyjnego – stąd też jak największy udział partnerstwa publiczno – prywatnego w ogóle realizowanych projektów jest oczywiście pożądany⁴⁸. Odpowiednia ustawa, regulująca kwestie związane ze stosowaniem tej formuły, istnieje dopiero od 2008 roku, należy mieć zatem nadzieję, że w miarę upływu czasu coraz więcej inwestycji odbywać będzie się w trybie współpracy między organami samorządowymi a sektorem prywatnym.

---

⁴⁸ uzp.gov.pl/cmsws/page/GetFile1.aspx?attid=2653

8. Supplement

ROK	WYDATKI MAJĄTKOWE WARSZAWY (W MLN ZŁ)	WYDATKI MAJĄTKOWE KRAKOWA (W MLN ZŁ)	WYDATKI MAJĄTKOWE ŁODZI (W MLN ZŁ)	WYDATKI MAJĄTKOWE WROCŁAWIA (W MLN ZŁ)	WYDATKI MAJĄTKOWE POZNANIA (W MLN ZŁ)
2010	2592	560	438	850	873
2011	2143	497	409	880	945
2012	2177	456	532	903	595
2013	1891	465	1000	638	500
2014	2375	741	1020	722	305
RAZEM	11178	2719	3399	3993	3218

FUNDACJA WARSAW ENTERPRISE INSTITUTE

BIURO@WEI.ORG.PL   WWW.WEI.ORG.PL